ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ-
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛИПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 16, 1976 No. 133. VOL. LXXXIII

ДЕМОКРАТИ МАЮТЬ СВОЇХ КАНДИДАТІВ: ДЖІММІ КАРТЕР НА ПРЕЗИДЕНТА, ВОЛТЕР МОНДЕЙЛ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА

Ню Йорк. — Згідно з передбачуванням, Демократична партія на своїй Крайовій Конвенції в середу, 14 липня, в першому голосуванні і опісля через аклямацію обрала своїм кандидатом на президента ЗСА в цьогорічних листопадових виборах колишнього губернатора Джорджії, 51-літнього Джіммі Картера. Наступного дня, в четвер 15-го липня, демократичний кандидат на президента Джіммі Картер на пресовій конференції повідомив, що його вибранцем на кандидата на віцепрезидента є сенатор Волтер Ф. Мондейл з Міннесоти.

Джіммі Картер

Волтер Мондейл

Вибір Джіммі Картера демократичним кандидатом на президента і його фаворита сенатора Мондейла кандидатом на віцепрезидента були кульмінацією драматичного розвитку передвиборчої кампанії. Перед початком тієї кампанії в листопаді минулого року Джіммі Картер ще був „Джіммі Хто" — невідома особа, а сьогодні він є без сумніву найбільш популярна людина в Америці.

Під час виборчої процедури на конвенції в заповненій по береги тисячами делеґатів, їх заступників та гостей величезній залі Медісон Сквер Ґардену в Ню Йорку, крім Джіммі Картера було ще кілька інших кандидатів, між ними каліфорнійський губернатор Едмунд Г. Бравн, конґресмен Моріс К. Юдалл з Арізони, пані Еллен МекКормек з Ню Йорку „та інші". Бравн і Юдалл самі відмовились від кандидатури та в своїх виступах піддержали кандидатуру Джіммі Картера. Коли ж підрахунки голосів вже в першому голосуванні виявили рішальну перемогу Картера і коли голоси делеґатів з Огайо доповнили одержані Картером голоси до потрібної більшости 1,508 голосів, тоді вплинула пропозиція, щоб відступити від правильника конвенції та вибрати Джіммі Картера демократичним кандидатом на президента через аклямацію. Пропозицію прийнято щойно після закінчення підрахунку голосів з усіх стейтів.

Кандидатуру Джіммі Картера запропонував на конвенції конґресмен Пітер Родіно з Ню Джерзі. Зголошуючи прізвище Картера як „наступного президента З'єднаних Стейтів", Родіно сказав про Картера, що „його серце чисте і народ вірить в нього; його ціль правдива і народ піде за ним".

Під час вибору сам Картер перебував з матір'ю у своїм апартаменті в готелі та приглядався виборчій процедурі на телебаченні. На залі була його дружина та їх діти, яким делеґати вчинили велику овацію після довгих оваційних потверджень вибору Картера через аклямацію.

У цій виборчій метушні, що була черговим клясичним прикладом американської „демократії в дії", ще найбільшою невідомою був вибір кандидата на віцепрезидента. Прерізні здогади і спекуляції остаточно припинив Джіммі Картер на пресовій конференції в четвер, 15-го липня, в годині 10-ій перед полуднем, отже безпосередньо перед друком цього числа „Свободи", повідомивши, що із шести можливих і — на його думку — вповні кваліфікованих кандидатів на віцепрезидента він бажає мати за свого виборчого спільника на той пост сенатора Волтера Ф. Мондейла з Міннесоти, називаючи цей вибір „найтруднішим рішенням", яке йому прийшлося зробити під час передвиборчої кампанії.

На порядку конвенції в четвер була ще важлива промова Картера про його згоду на кандидатуру та про його політичну програму і його дальші пляни.

ТАСС обвинувачує демократичних „реакціонерів" за антисовєтську плятформу

Вашінґтон. — „Асошіейтед Прес інформує, що совєтське пресове аґентство ТАСС офіційно обвинуватило демократичних „реакціонерів", які опонують проти політики відпруження, за антисовєтські нотки у Плятформі Демократичної партії, яка, як відомо, була прийнята на Конвенції цієї партії у вівторок, 13-го липня, ц.р., великою більшістю голосів і яку піддержував особисто номінат на президента ЗСА Джімі Картер. У плятформі, як уже коротко інформовано, між іншим говориться, що теперішня совєтська політика являється загрозою для миру. Повідомляючи про саму Конвенцію Демократичної партії, ТАСС знову гостро заатакував сенатора Генрі Джексона зі стейту Вашінґтон і президента АФЛ-СІО Джорджа Міні, називаючи їх „хрестоносцями холодної війни". У цій самій замітці ТАСС відмічує, що політика відпруження із Совєтським Союзом є головною напрямною у плятформі американських демократів і що цей документ сприятиме намаганню загального розброєння та зменшення атомової зброї, атомових випробувань і скорочення військових залог в Европі. Але помимо тієї заяви, ТАСС обвинувачує „партійних ріакціонерів" і Демократичну партію за те, що вони „пішли на уступки" Джексонові і Міні та щоб оминути розколу в партії включили у плятформу антисовєтські постанови.

ТИСЯЧІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧЕННІ „ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ" БІЛЯ СТАТУЇ СВОБОДИ

Ню Йорк, Н. И. (УККА). — Тисячі осіб з різних етнічних організацій та американських туристів взяли участь у відзначенні „Тижня Поневолених Націй", що відбулося тут в неділю, 11-го липня" біля Статуї Свободи.

Це величаве відзначення влаштував Американський Комітет за Незалежність Поневолених Націй, спеціяльно створена організація, в яку увійшло понад 50 робітничих юній, етнічних, комбатантських й інших американських організацій метрополітальної округи Ню Йорку.

Американська Федерація Праці — Конґрес Індустріяльних Організацій (АФП-КІО) була головним організатором свята та допомогла матеріяльно у переведенні цього відзначення. Чотиригодинна програма включала виступи різних етнічних ансамблів та промови визначних американських і міжнародних провідників.

Координаторами та провідниками програми були Лі Едвардс, генеральний секретар Крайового Комітету Поневолених Націй у Вашінґтоні, та д-р Володимир Душник, член Екзекутиви УККА і редактор „Українського Квартальника" в Ню Йорку.

Богослуження в намірені поневолених

Тієї неділі о год. 10-ій ранку відслужено св. Літургію в катедрі св. Патрика в намірені поневолених націй, в якій взяли участь сотки представників етнічних груп та під час якої проповідь про переслідування поневолених народів виголосив о. шамб. Роберт Москаль з Філядельфії. Багато учасників були зодягнені в народні строї своїх країн. Після Богослуження учасники переїхали до нюйоркського порту в 6-ох спеціяльних автобусах, які доставила АФП-КІО. На острові Свободи понад 700 осіб зформувалися в похідні лави та з національними прапорами вмаршували на площу біля Статуї Свободи, де АФП-КІО влаштувала велику естраду для мистецьких ансамблів і промовців. Серед учасників були члени СУМА в організаційних одностроях.

Після внесення на естраду американських прапорів та прапорів поневолених націй під проводом Дж. Біянчі, командира Американських Католицьких Ветеранів з Квінсу, п-і Єлисавета Марковська відспівала американський національний гимн в супроводі оркестри Музичного Товариства зі Статен Айленду під проводом Д. Саймона. Ця 52-членна оркестра приґравала під час перерв програми. Вступну молитву в намірені поневолених націй виголосив о. Фльоріян Ґолдав з Румунської Православної Церкви в Ню Йорку.

З черги д-р Іван Дочев, містоголова нюйоркського відділу Крайового Комітету Поневолених Націй, відчитав список поневолених народів, де при згадці кожного з них прапороносець даної нації схиляв відповідний прапор.

Прогарму відкрив п. Едвардс коротком словом про

(Закінчення на стор. 3-ій)

„Вайкінґ І" осяде на Марсі в найближчий вівторок

Пасадена, Каліфорнія. — Американський дослідний корабель-лябораторія „Вайкінґ І", посадку якого на Марсі вже відкладаликілька разів, повинен осісти на тій плянеті в слідуючий вівторок, 20-го липня ц.р., заявили керівники, які підготовляли цей експериментальний полет і які від тижня шукали відповідного місця причалення ракети. Причалення відбулося б після 11 місяців від часу, як „Вайкінґ" був запущений в стратосферу в напрямі Марса в пошуках за іншими плянетами. Корабель осяде 2 милі нижче „поземy моря", бо вчені сподіваються, що якщо існує взагалі вода чи вологість на Марсі, то повинна існувати якраз у нижчих його частинах. Фотографії, які пересилає станція на землю, не є настільки прозорими, щоб оцінити поверхню плянети. Дослідники цілого світу з нетерпінням очікують вислідів американського ексмерименту.

„ДВОХСОТЛІТНІЙ ЮНАК"

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ПРО 200-ЛІТТЯ САМОСТІЙНОСТИ ЗСА

Париж. (Т. Дж.) — 4 липня, весь день кожен радіослухач у Франції переживав 200-ліття незалежности ЗСА. Глядачі телевізії також, читачі преси — також, і то вже з попереднього дня, бож часописи в неділю не виходять. Але було б перебільшенням сказати, що людина з вулиці якось особливо переживала цю подію. Французька людина з вулиці взагалі мало переживає події світового значення, замикаючись, як пересічна людина кожної іншої країни, у вузькому колі своїх особистих інтересів. А зокрема тепер.

Не забуваймо, що з одного боку це період виїзду першої хвилі вакаційників і в розпеченій автомашині більшу проблему являє „проскочити" через важкі місця на дорогах, як журитися важкою зимою, що її пережив Вашінґтон зі своєю армією у Веллі Фордж... Взагалі ж небувала спека навіть перешкоджає закупам купальних одягів, а що вже говорити про думання про міжнародні події.

Крім бо проблеми — як доїхати до місця проведення вакацій, перед кожним постає питання: чи буде там вода?. Деякі міста й містечка з проблеми води зробили засіб рекламы. Так, наприклад, радіо передає, що місто Аркашон (славне своєю годівлею устриць) обіцяє всім літнім гостям — воду без обмежень...

Та й інших щоденних проблем не бракує французам. Ось ціни на ярину ростут і на осінь заповідається справжня криза. Вже впала продукція молока, бо нема чим годувати худоби, вже мова про надмірне забивання худоби через брак паші... Міщух не дуже то співчуває селянинові, але каже: „Усе подорожіє, а платня не зросте пропорційно..." А селяни нарікають на міщухів (бож до міщухів належать і всі міністри), що вони замало звертають уваги на сільське господарство, яке страшенно загрожене. Символом трагедії став той селянин у Нормандії, що застрілився з розпачу, коли забракло паші для його 16 штук худоби...

Та й місто має свої виняткові проблеми. Ось одного дня 2.000 паризьких поліцистив склали зброю своїм зверхникам, коли появилася загроза, що судитимуть двох їхніх колег, які випадково вбили невинну людину, яка вийшла до них із великим кольтом у руках. Людина була ні при чому, але кольт був у руках, а поліцисти шукали небезпечного ґанґстера на фальшивій адресі...

Міністер внутрішніх справ визнав, що поліцисти стріляли „у випадку оправданої самооборони" й усе заспокоїлося. Але... ні посуха, ні спека не минули. Цю справу слід бачити іншими очима, як дивиться читач цих рядків у Ню Йорку чи Філядельфії, де літня спека належить до нормальних явищ. У Франції такої посухи, як тепер, не було вже 103 роки, а в Парижі така спека буває кілька днів, ну — два тижні, але не три місяці, як цього року.

Страйкує пошта, бо урядовці не витримують. Страйкує міський транспорт, бо водії автобусів не витримують. Страйкують бюра, бо у Франції холодження — річ зайва в зв'язку з вищесказаним. У крамницях бракує мінеральної води, а вода з крану стає все гірша, навіть у барах бракує води, пива й ка-колі. До вмирання від спраги ще дуже далеко, постачання води обмежене лише в малій кількості місцевостей (англійці возять вже воду з Норвеґії, але Франція у кращій ситуації).

Де ж при таких умовинах займатися у Франції роковинами незалежности ЗСА, коли Франція таких роковин взагалі не має, бо народження своєї держави не пригадує... Тому й зрозумілий наголовок цього репортажу:

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРЕЗИДЕНТОВІ ФОРДОВІ СПОВНИЛОСЯ 63 РОКИ ЖИТТЯ

В середу, 14-го липня 1976, президентові Джералдові Фордові сповнилося 63 роки життя. З тієї нагоди його дружина почастувала його обідом в одному із столичних ресторанів, при їх виході з якого зроблено цю фотознімку.

ВЛАДИКА ЛОСТЕН В ДОРОЗІ ДО РИМУ; УККА, УНС ІНТЕРВЕНІЮЮТЬ В КОРИСТЬ УЧАСТИ ПАТРІЯРХА В ЕВХАРИСТІЙНОМУ КОНҐРЕСІ

Філядельфія. – З канцелярії Українського Евхаристійного Конґресу інформують, що в четвер, 15-го липня, Владика Василь Лостен, апостольський адміністратор Філядельфійської Архидієцезії та голова Українського Евхаристійного Комітету, мав виїхати до Риму. В повідомленні сказано, що передбачається авдієнція в Святішого Отця Папи Павла та Блаженнішого Патріярха Йосифа, як також у відповідних урядах Ватикану. В повідомленні не називається конкретної мети цієї поїздки Владики Василя Лостена до Риму, але можна припускати, що нею є намагання добитися зміни папського рішення щодо заборони відносно виїзду Блаженнішого Патріярха Йосифа до Філядельфії та участи в торжествах Евхаристійного Конґресу.

Рівночасно з канцелярії Українського Конґресового Комітету та з головної канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що проводи цих установ в середу 14-го липня, звернулися телеграфічно до Святішого Отця Папи Павла з проханням уможливити Патріярхові Йосифові виїзд до Філядельфії та участь в Евхаристійному Конґресі. В телеграмі УНСоюзу, підписаній головним предсідником Йосипом Лисогором, сказано: „Головний Уряд Українського Народного Союзу, який із своїми 90,000 членами в ЗСА і Канаді є найстаршою і найбільшою братською установою у вільному світі, на своїх річних нарадах в травні цього року звернувся до всіх своїх членів католицького віровизнання, прохаючи їх приєднатись до Блаженнішого Йосифа та всієї Української Католицької Ієрархії і взяти масову участь в Евхаристійному Конґресі у Філядельфії. Ми закликаєма Вашу Святість уможливити Блаженнішому Йосифові Сліпому участь у цьому преважливому Конґресі".

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ВЕЛИКОГО ФЕСТИВАЛЮ МОЛОДІ З НАГОДИ 200- І 100-ЛІТТЯ

Фестиваль Української Молоді, апробований Українським Крайовим Комітетом 200-річчя Америки, як одна з чотирьох головних крайових імпрез для відзначення 200-річчя Незалежности Америки і 100-річчя українського поселення в Америці, відбудеться в днях 30 і 31 липня та 1 серпня 1976 на оселі УРС „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Організуванням і проведенням Фестивалю Молоді займається Молодеча Плянувальна Рада, створена для тієї мети ще минулого року Українським Робітничим Союзом, як спонзором Фестивалю. На протязі року Молодеча Плянувальна Рада виготовила ,разом з координатором фестивалю проф. Степаном Віхарем, плян і виробила програму з участю відомих мистецьких ансамблів, солістів і самодіяльних гуртків молоді, як теж спортових товариств.

Згідно з пляном Фестивалю в п'ятницю 30-го липня по полудні відбудуться спортові змагання, а ввечері о год. 7-ій церемоніяльне відкриття Фестивалю з участю д-ра Мирона Куропася, спеціяльного асистента для етнічних справ, та представників наших центральних і братських організацій. По відкритті відбудеться перша частина концертової програми з участю мандолінового ансамблю ОДУМ з Чікаґо, тріо „Соняшники" з Детройту і хору з МекАду. По концерті буде забава в двох залях при звуках оркестр „Темпо" і „Нова".

В суботу, 31 серпня, перед полуднем відбуватимуться виставки мистецтва і покази мистецьких робітень у кіосках, будках і під відкритим небом. По полудні буде друга частина концертової програми з участю співочо - танцювального ансамблю „Сопілка" з Філядельфії, ансамблю молодих бандуристів з Бавнд Бруку, хорового ансамблю „Верховина" з Гакенсак, Н. Дж., і танцювального ансамблю „Дніпро" з Бриджпорту.

По третій, вечірній частині концертової програми, в якій виступить чоловічий хор з Філядельфії „Прометей" і солістка Діяна Золя з Детройту, відбудеться баль з нагоди 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення в Америці.

В неділю, 1 серпня, по Богослужбах в обидвох церквах ,буде продовження мистецьких виставок, продаж сувенірів та картин, а о год. 3-ій по пол. відбудеться четверта частина концертової програми, в якій виступить відомий оперовий співак Михайло Мінський, гуцульський хор з Бридж-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Канцелярія УККА переноситься до нових приміщень

Ню Йорк. — Повідомляється, що канцелярія Українського Конґресового Комітету Америки з днем 20-го липня 1976 р. переходить до нового приміщення у власному будинку при 203 Друга Евеню в Ню Йорку. Нова адреса Централі УККА з тим днем буде:

Ukrainian Congress
Committee of America Inc.,
203 Second Ave.
New York, N.Y. 10003.
Новий телефон:
(212) 228-6840,
(212) 228-6841.

Всю кореспонденцію та всі інші посилки прохається пересилати вже на нову адресу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issue combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Голос американського народу

Демократична партія Америки, схваливши на своїй Крайовій конвенції політичну плятформу, зайняла становище до найбільш суттєвих справ як внутрішньої, так і закордонної політики країни, яку вона, ця партія, здійснювала б протягом наступної чотирирічної каденції, якщо б її кандидат виграв листопадові вибори та з Білого Дому керував тією політикою. Очевидно, що кожного з нас, як американського громадянина, живо інтересують усі справи, з'ясовані в плятформі партії, представник якої може стати за стерном країни. Але, як українців, нас зокрема інтересує становище цієї партії в закордонних справах, головно в тих, які посередньо чи безпосередньо відносяться і можуть мати вплив на долю нашого українського та інших народів, поневолених у рабовласницькій комуно-московській імперії.

Усі ми здаємо собі справу з того, що схвалювані партійними конвенціями передвиборчі плятформи мають за головне завдання здобути більшість голосів під час виборів. Тому при оформлюванні цих плятформ скрупулятно береться під увагу опінію і наставлення народу, бо тільки так можна дістати голоси у виборах. Отже, ці плятформи цілком оправдано і справедливо можна вважати „голосом народу".

Коли ж мова про американську закордонну політику і, зокрема про американську політику відносно Совєтського Союзу, то ствердження в плятформі Демократичної партії тим більше можна вважати за „голос народу", що вони можуть різнитись своєю фразеологією, але своїми настановами і принципами цілком схожі на всі ті заяви і ствердження, що їх складають представники урядової тепер Республіканської партії, включно з президентом Фордом. Можна також наперед передбачити, що ці самі засади будуть відповідно з'ясовані також у плятформі Республіканської партії. Отже, щодо справжньої однодушности американського народу відносно оцінки Совєтського Союзу не може бути сумніву. А оцінка недвозначна: Совєтський Союз є рабовласницькою імперією, збудованою розбоєм і насильством та з диктаторською системою правління, яка порушує найосновніші людські і національні права, не зважаючи на свої міжнародні зобов'язання.

Коли ж мова про практичну політику, то жадна з партій не пропонує і не обіцяє визволення поневолених усіми засобами, до війни включно. Але в демократичній плятформі є виразна пересторога, що насильницьке поширювання тієї імперії — при чому згадується, для прикладу, Югославію — „було б акцією, яка становила б велику загрозу для миру". В заключенні цієї перестороги в плятформі сказано, що „Східня Европа не буде районом справжньої стабільности, як довго ці (захоплені і поневолені Москвою) країни не відзискають своєї незалежности . . ."

Очевидно, що доля поневолених народів від самих цих принципових стверджень в нічому не поліпшиться. Але включена в плятформу рекомендація, щоб Совєтському Союзові це „постійно пригадувати, словом і поведінкою", якщо б її перевести в життя, таки могла б дати відповідні практичні наслідки. Щодо такої поведінки радив свого часу тодішній конґресмен Джад, пропонуючи, щоб кожну совєтську пропозицію відносно торгівлі та інших, мовляв, „взаємокорисних" зв'язків між Америкою і Совєтським Союзом, завжди попереджати вимогою: звільніть Україну!

І це можна оправдано вважати за голос та вимогу американського народу. Ми, як громадяни цієї великої і могутньої країни, маємо окремий обов'язок дбати і пильнувати та докладати всіх сил і зусиль, щоб цей голос мав практичне застосування.

Я. Гайвас

ВЕЛИКИЙ КРОК НАЗАД

Перерахувалися

До ритуалу Москви і комуністичних промосковських партій у світі належало відбувати щодекілька років комуністичні партійні „відпусти", на яких Брежнєв, чи інший Суслов, або Катушев ще раз проклямували лінію московської світової політики та її „непомильність" і „єдиноправильність", а різні комуністичні лідери, як послушні цуценята, повторяли це й, бившись в груди за різні сповнені і несповнені „гріхи" супроти Москви, прирікали абсолютний послух на майбутнє. Центральною точкою цих екзорцизмів було виклинання червоного Китаю, часом теж Тіта, та повторювана до занудн анатема на голову Мао і його співробітників.

Від такої показухи минуло більше двох років і Москва устами вірнопідданого гавляйтера східньої Німеччини Гоннекера щораз голосніше домагалася повторення тієї процедури. Протягом довшого часу із-за комуністичних лаштунків доходили вістки про спори, спроби відложити, протягнути. Видно було, що і комуністичним лідерам Европи і світу осточортіло падати перед Москвою в порох і повторяти підказані заяви. Але Москва вперто відстоювала своє, а „товариш" Гоннекер щораз агресивніше такої зустрічі вимагав. і почалася вона 29-го червня в готелі „Штадт Берлін" (Місто Берлін) у східньому Берліні. Участь у ній узяли голови, або чолові представники комуністичних партій, та перебіг її і вислід зовсім інший, протилежний тому, якого сподівалася Москва.

Що говорили европейські „товариші"?

Ох, і говорили! Такого наговорили, що декому важко розібратися, а дехто таки прямо не вірить, що вони такого наговорили. Бо як же можна повірити, що наступник „вірного ленінця" Морріса Тореза, шефа комуністичної партії Франції, який ціле своє життя „навшпиньках" ставав перед повелителями Москви, Жорж Марше, теперішній ген-сек компартії Франції, вимагатиме „свободи релігії і права страйкувати" в країнах, керованих комуністами, або категорично обстоюватиме „визнання вислідів загальних виборів, що включає можливість демократичної зміни (уряду), визнання права існування політичних партій і виконування ними своїх завдань, незалежности судової системи та відкинення офіційної філософії (читай: діямату — діялектичного матеріялізму, або, як це тепер з веління Москви називають, марксизму - ленінізму — прим. автора). Ленін же бо давно навчав і на прикладі показав, що коли загальні вибори виберуть некомуністичну більшість, то їх розганяється, як це він зробив з Установчими Зборами; політичні партії за словами цього ж Леніна мають право існування за ґратами, а всяке відкинення „офіційної ідеології" — це для нього був не лише первородний гріх, але й такий гріх, що за нього ні спокутувати, ні відкупитися не можна. Найгірше, що той виродок Марше вимагав „зміцнення прав працюючих у заводах" та „автономії окружних та льокальних самоуправлінь". Таж Ленін давно вигадав „демократичний централізм", і яка може бути самоуправа?

А щодо „зміцнення прав працюючих у заводах", то за цю єресь оце вже майже двадцять років виклинають Тіта і його Комуністичну Лігу Югославії.

Знову ж той італійський Енріко Берлінґер, то вже таки забув першу й останню літери комуністичної абетки. Він поважився сказати, що „цей наш мітинг не є мітингом інтернаціональної комуністичної формації, бо такої немає... але вільним мітингом між незалежними і рівними партіями, які не намагаються винести настанови для наших партій, або зв'язувати їх... Кожна партія висловлює свою точку зору... наші позиції різні... кожна партія... рішає в повній незалежності свою політичну лінію, як внутрішню так і інтернаціональну.. Це оперте на категоричному пошануванні рівности прав і невтряванні у внутрішні справи кожної (компартії — прим. автора) та на визнанні права свобідно вибирати відмінні шляхи в боротьбі за перетворення суспільства і побудову соціялізму".

В часі тих промов „товариш" Леонід Ілліч (другий, бо Ленін був перший) сидів, як заклятий, слухав і вухам своїм не вірив, а його московські колеги зиркали то на нього, то на стелю, а здебільшого на підлогу.

Та найгірше той Сантіяго Карілльо з Еспанії. Той уже такого гамузу нагородив, що справжньому большевикові аж лячно. Він бо почав з того, що „колись Москва... була нашим Римом... Це були часи нашого дитинства. Тепер ми вже дозріли... Ми, комуністи, не маємо сьогодні центру, який видавав би нам директиви, ані немає накиненої нам інтернаціональної дисципліни..."

Відвага, чи під тиском умов?

Що довело до цього? Невже ж там, де не стало відваги Моррісові Торезу, Жорж Марше не боїться? Невже ж Берлінґер показав себе мужчиною, коли його попередник Толіятті повзав на колінах? Чи може Сантіяґо Карріллльо відважніший від Ібаррурі - Пассіонарії? Діло в тому, що і Торез і Толіятті, і Пасіонарія сиділи в готелі „Люкс" — мащкальному „комонвелті" Комінтерну в Москві і співали так, як їм казали „залізні чекісти" з ГПУ, а потім НКВД. А Марше і Берлінґер і Карріллльо (цей останній перебуває в екзилі у Парижі) живуть у західніх „антикомуністичних" країнах, де, згідно термінології Москви, „ланцюгові собаки капіталізму", тобто місцева поліція, дбають, щоб їм ніяке лихо не сталося. Сказали б вони щось такого, живучи у „країні рад"! Та що до того й часи змінилися. Порочне обличчя „країни" трудящих" сьогодні всім відкрите і відоме. „Диктатура компартії показала російським прикладом все своє безглуздя, то ж не можна закривати очей на це, бо що скажуть люди, власні члени?

Що говорив і про що мовчав Ілліч другий?

В Берліні на цій конфе-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Людмила Мойсеєва

ЗРАЗКИ „СОЦІЯЛІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА" В УКРАЇНІ

Два кореспонденти „Правди" в числі з 16-го червня пишуть з України про кілька новобудов в містах Хмельницькому, Черкасах і Києві, які замість стати прикрасами цих гарних міст, стали „рукотворними руїнами". Перша будова — це ресторан „Лебідь" у Хмельницькому на березі річки Бог (у совєтському назовництві: П і в денний Буг). Життя цього ресторану було коротке і без землетрусу, пишуть кореспонденти, і він, відспівавши пісню „умираючого лебедя", розвалився, бо палі під спорудою ресторану були забиті в землю на пів метра менші, ніж належалося". Замість ресторану тепер стоять руїни.

В Черкасах подібна доля спіткала „Танцювальні майданчики" на березі Кременчуцького водозбору, що його тут називають „морем". Замість „т а нцплощадок", залишились лише „пруття... стовпи на піску і камінні плити".

В самому ж місті теж не без „рукотворних руїн". Тут стоїть роками і ржавіє незакінчена величезна бетонова „махина спортової будівлі" на одній із вулиць, а також „опоганила вулиці теплотраса, яка простяглася, як гігантський морський вугор, від тепло - електроцентралі до шовкового комбінату", і яку, замість її побудувати під землею, протягли над багатьма вулицями немов би для „економії", насправді ж з „головотяпства", — кажуть дописувачі, — бо саме металеве покриття цього „вугра", що ржавіє і коробиться, — коштувало десятки тисяч карбованців.

Від Хмельницького і Черкас не відстає і Київ своїми „рукотворними руїнами". Тут з „головотяпства" збудували багато років тому за 141 тисячу карбованців висячий на вантах (на відтяжках з сталевого троса), лижний (лещатарський) трамплін. З цієї ржавіючої споруди ніхто не стрибає майже від самого початку введення його в користування, бо, виявилося, — пише газета, не без гумору, — що „літаючий лещатар, з'їхавши з трампліна, може приземлитися прямо біля „басарабських воріт" стадіону в той самий момент, коли грач „Шахтаря" В. Старухин націлився пробити м'яча повз вибіглого динамівського голкіпера Е. Рудакова".

Отже, не добре вирахувавши висоту і довжину приземлювання лещатарів з трампліна, інженери сконструювали будову, що за вісім років стала іржавим пам'ятником не то інженерського „мистецтва", не то „головопятства".

Але київські „рукотворні руїни" тим не обмежуються: остання згадана в статті „руїна" цікава вже не „помилками" інженерів і їх „головопятством", а чисто політичними причинами. Тож у Києві створено „бридкий яр", потворний і непогрібний на площі Лесі Українки — „в найкращому Печерському районі Києва". Десять років тому, проєктуючи цю площу, плянували тут збудувати величезний адміністративний комплекс і багатоповерхову будівлю Центральної наукової бібліотеки Академії наук УССР. І далі пишуть кореспонденти, М. Одинець і І. Шатуновський, що „за десять років на площі нічого не виросло, крім дикорослого чагарника і самовільно виросли осик в колись-то викопаному ярі".

Що ж сталось? Чому не здійснені пляни цього грандіозного будівництва? Чи знову „головотяпство" і помилки на місцях (колись за Сталіна також все уважалося „перекручуванням" і „головокруженням від успіхів" на периферії, яка, мовляв, „псувала" і „спотворювала" „геніяльні" вказівки із центру, тобто з Москви). Але ж ні! Виходить, що проєкт став непотрібним „поскільки вартість будівництва була визначена на 15,6 мільйона карбованців, що значно перевищувало допустимі норми"... Ким допустимі? Пригадаємо, що 10 років тому в УССР був П. Шелест з його голосною книгою „Україна, наша радянська", а прийшов на його місце Щербицький, вірний вислужник Москви, — і 15,6 мільйона карбованців — кошторис для України, вже став „недопустимим". Все ж бо справді вартісне і коштовне має бути в Москві, а Київ, як і вся Україна, повинні задовольнятися крихтами, які впадуть з московського столу. Тому і стоять „рукотворні руїни", як стояла Церква Богданова, про яку писав Шевченко: „може часш оновлення, не жди тії слави. Твої люди окрадені"...

ПРО СИМПОЗІЮМ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ У ВАШІНГТОНІ

У своєму надзвичайно обширному репортажі про Симпозіюм Української Науки у 200-річчя- і 100-річчя („Свобода" з 30-го червня), на якому я мав приблизно 15-хвилинну доповідь про ролю українських економістів в ЗСА, Микола Чировський вирізнив мене з-поміж усіх доповідачів, як неознайомленого, бо я „не сказав ні де, ні над чим вони працюють, не згадав, що вони зробили, ні що вони написали".

Я не маю жадних ілюзій щодо „наукового вкладу", який я зробив у цій доповіді. Проте Чировського характеризація моєї доповіді видається мені тенденційно-несправедливою, щонайменше з двох причин. Перше: виконуючи функцію репортера, для Чировського повинно було бути важливим не те, що я не сказав, а те, що я сказав. Друге: будучи за фахом учителем, та ще до того й економії, Чировський напевно знає, що в 15-хвилинній доповіді (це все, що о. Мелетій Войнар, організатор симпозіюму, мені приділив, і він же також оприділив тему моєї доповіді, а не я її вибирав, не можна сказати всього, що можна б сказати на більшість тем, і тому доповідач мусить обмежитися до проблем чи обсервацій, які він уважає найбільше суттєвими, чи з тієї чи іншої причини бажає дискутувати. У „чесному товаристві" вибір таких обсервацій це — діло доповідача, а не репортера.

Що я сказав у моїй доповіді? — Коротко, роля економістів українського походження в ЗСА далека від того, щоб нею можна було дуже чванитися, хоч немає чого й дуже стидатися, особливо, коли рівняти ролю українських економістів з економістами більшости інших етнічних груп за яскравим винятком, очевидно, жидівської.

Під сучасну пору в Америці находиться всього тільки 50 економістів українського походження. З тих 50-ти, тільки 8 чи 9, говорячи „оптимістично", видаються мені, немов би мали сяке - таке з а г альноамериканське визнання, тобто є менш - більш „видними" на загальноамериканському фоні. З риском деякої неточности, а то й певної несправедливости до декого, в цю пору я б включив у цю групу Івана Коропецького, Нестора Терлецького, Володимира Бандеру, Всеволода Голубничого, Олександра Вороняка, Зенона Мельника, Тимотея Соснового, Лева Добрянського і, можливо, себе. Вирізняючи цю групу, я керуюся критеріями якости сутонаукових опублікованих праць, здебільша підтвердженої відсилками в опублікованих працях інших економістів, керівництво чи участь у важливих загальноамерикан с ь к и х професійних конференціях, керівництво у важливих дослідах чи інших працях, і т. п. Вчителювання в коледжі чи університеті само по собі, особливо вчителювання в 5-ти чи 10-тирядних коледжах, є очевидно дуже далеке від загальноамериканського професійного визнання. Ще дальше є активна й навіть „видна" праця на громадському, політичному, бизнесовому чи публіцистичному полі. З цієї групи „видних" українсько-американських економістів тільки два працюють чи працювали на рівні, де менше чи більше формується й в деталях розробляється національна економічна політика Америки. Цих два — Нестор Терлецький і я.

Тут я мушу також відмітити, що в 30-их, 40-их і 50-их роках покійний Володимир Тимошенко був єдиним „видним" українським економістом на загальноамериканському фоні. Його кар'єра включала й вчительську роботу, і суто науково - дослідні праці, і деяку ролю у формуванні національної економічної політики Америки, особливо в 30-их роках.

Коли б я давав цю доповідь для професійних економістів і мав більше часу, чим я мав, у цьому місці я мусів би дати бодай коротку аналізу конкретних професійних досягнень цієї десятки, включно з Тимошенком, яких я уважаю, як менш - більш „видних" українських економістів на загальноамериканському фоні. В цій короткій доповіді я, очевидно, не можу цього зробити. Для подавляючої більшости слухачів це провдоподібно н е велика шкода, бо така аналіза була б надто „технічною" і багато з цього, що я сказав би, було б далеким від „останнього слова" з причини динаміки у праці молодших членів цієї групи.

На закінчення я хотів би сказати, що порівняльно, дуже незначна кількість економістів, і особливо „видних" економістів, українського походження є в Америці і це велика шкода, бо, поперше, економісти нормально заробляють ліпше, ніж багато інших професій, у яких українці є значно численніше репрезентовані (наприклад, інженерія); подруге, економісти звичайно є більше впливові на суспільне і політичне життя країни, чим інші професії; і потретє і що найважливіше, через своє культурне походження і переважаючий („н о р мальний") соціяльно - політичний світогляд, добре освічені й працьовиті економісти українського походження могли б зробити порівняльно куди більший вклад у добробут і світову могутність Америки. ніж робить переважаюча більшість економістів іншого культурного походження і іншого соціяльно - політичного світогляду. Це останнє твер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Володимира Ценко

„ФРАНЦІСКУ, ВІДБУДУЙ МОЮ ЦЕРКВУ..."

(Напередодні 41 Евхаристійного Конґресу у Філядельфії)

II

До Студіону — обителі монахів устáву св. Теодора Студита, мусимо вже їхати автобусом прекрасною околицею, що поволі здвигується вгору. Студіон пригадує нам монаші обителі нашої Рідної Землі, а серед них Київську Печерську Лавру, Почаївську обитель, Скит Манявський, Св. Троїцький манастир і багато інших василіянських манастирів, що були островами і вогнищами боговгодного життя, науки, культури духа наших предків і їхніх потомків.

Серед неймовірної тиші, яка можлива тільки в грубих манастирських мурах, серед розпаленої палким сонцем природи, згадаймо тих, що в недавньому минулому наново різьбили, оновлювали монаше життя в Україні. В першу чергу згадаймо основника, Слугу Божого Андрея, великого Митрополита й Протоархимандрита монахів студитського уставу, страдника й ісповідника, і за вічну його прославу помолімся. Згадаймо й брата, отця ігумена Климентія, святця, ісповідника і мученика, на засланні погиблого. Згадаймо й матір їх, графиню з Фредрів Шептицьку, що залишила нам спогади, писані кров'ю свого материнського серця. Тільки надзвичайно глибока віра, шляхетність та набожність до Евхаристійного серця Христового уможливила їй здобутись на найбільше геройство особистого самовідречення. Вона не тільки не протиставилась, але допомогла своїм двом синам повернутись до прадідівської віри, що не була вірою її батьків. Згадаймо о. Романа-Рафаїла, іконописця в брані і боротьбі, у рядах українського повстанського руху впалого, і за наших братів-монахів і за сестер-монахинь, героїв „Їх же імени Бог вість" — особливо у цьому роші, призначеному українській страдницькій Церкві. Вкінці скажім молитву подяки за гідних наслідників, молоденьких монахів-студитів, що відреклися, здавалося б, такого повного принади світського життя, а особливо за провідника о. протоігумена Л. Гузара, великого ерудита, науковця та студійного знавця життя Слуги Божого Андрея, і щиро від серця побажаймо йому, щоб в його особі український нарід найшов дійсного наслідника Першого Архимандрита.

Повертаючись із Студіону, поступімо до віллі Андрея, що стоїть на стрімкім ґраніті над прекрасним Альбанським озером. Кажуть нам, що озеро це є вулканічного походження, а глибінь його безмежна, тому не дораджують купатись у ньому. Тільки вітрильники із білими нап'ятими вітрилами колишуться легенько, неначе пір'їни. Ця затишна вілла посеред квітистих алей та ґроновим балдахинів — це подарунок великого Митрополита Андрея для студентів-питомців, які студіювали в Римі і тут в часі вакацій набирали сил для дальшої праці.

Відвідаймо обитель Отців Василіян у Римі із прекрасно розмальованою церквою, помолімся у невеликій каплиці капітули Сестер Василіянок, подивляймо величавість забудувань української теології на горі Джіованні, що є подарунком, а рівночасно власністю Східньої Конгрегації.

Нашу молитовну українську прощу закінчім поклоном Пресвятій Богородиці, прибігши до чудотворної Ікони Жировицької Божої Матері. І в цій Іконі нехай з'являться у наших думках всі інші ікони: стара Вишгородська, Почаївська, Гошівська, Зарваницька, Теребовельська, Самбірська і всі знищені або загарбані, і всі ті, що їх зберігають українські родини, молячися перед ними, і благословлять нащадків своїх, розсіяних по всьому світі — від смуги полярного світла до зоряного південного Хреста, що сіяє понад Південною півкулею. На красу цього сузір'я звертав нам увагу незабутній о. Я. Креспо, український священик еспанського роду, під час нашого побуту в Австралії в часі 40-го Євхаристійного Конгресу у Мельборні. Незаперечним фактом є, що український нарід відзначається особливою набожністю до Пречистої Діви Марії. Тому із такою послідовністю винищує ворог чудотворні ікони, що на протязі віків покровом Пречистої захороняли український нарід, часто відбираючи нам незаперечне право власности.

Прибувши до храму Жировицької Богоматері у Патріяршому Дворі, піднесім порохом присипану заслону, відкриймо історичну правду та подякуймо Всевишньому за чудотворне врятування українського місця — метрики предків наших, в часі, коли ворог послідовно на Рідних землях вогнем і мечем винищує історичні пам'ятки, наукові архіви та архітектурні цінності — собори, церкви і дерев'яні церковці із прекрасно розмальованими іконостасами. Розсипаються порохом церкви на Лемківщині, а на Лівобережжі церков вже майже немає.

В обороні гуцульського церковного мистецтва — космацького іконостасу та права на християнську ідеологію став Валентин Мороз, о. Василь Романюк, Євген Сверстюк, Ігор Калинець і інші. Муки і терпіння, які вони переносять в ім'я християнської України, порівняти можна тільки із найбільшими подвижниками Христової віри.

Патріярший двір Сергія і Вакха та храм Жировицької Матері Божої, хоч сотнями миль віддалений від матірніх земель Київської Метрополії, вже більше трьох із половиною століть є українською власністю, це острівець древньої святої Руси-України, оточений океанами чужих земель і чужих володінь. У цьому дворі жили посланники, апокризіярії київських митрополитів при Апостольському престолі. Вони були посланниками помісної Церкви-Митрополії Київської і всієї Руси. Цей двір — свідок помісности нашої Церкви, по своїй природі патріяршої, бо тільки патріярші Церкви, згідно із церковними уставами на християнському Сході, обмінювалися посланниками і втримували свої двори при поодиноких патріярхах.

Цей двір був завжди оселею незабутнього Митрополита, Слуги Божого Андрея. Вернувшись із заслання, з в'язниці і скитання, з початком 20-их років, він жив у цьому дворі, молився і розгортав задуми для рятунку і розвитку Церкви Святої Руси. Тому вступім на хвилину до приватної каплички Слуги Божого Андрея, міститься вона на першому поверсі біля хорів, і там, на митрополичому престолі кир. Іван Прашко провів із нами молитву та поблагословив нам пам'ятки св. Божого Року.

Увійшовши до церкви Жировицької Божої Матері, уважно і легенько ступаймо, як це робили наші українські паломники, що сотнями миль ішли босими ногами, щоби свічечку поставити перед образом святим. Клякнімо на холодну долівку, що накриває підземелля, де спочиває земний прах померлих боговгодних синів і дочок нашої Помісної Церкви, між ними митрополита Київського і всієї Руси Рафаїла Корсака та багатьох відомих і невідомих монахів і монахинь, які „подвигом добрим подвизалися" у відданому служінні рідній Церкві.

Не можемо так, як наші предки, свічечки перед образом святим Жировицької Божої Матері засвітити, бо Вона в святилищі святім приміщена в запрестольнім образі й рясніє блакитними і золотими барвами, тому доземно вклонімся та подякуймо, що Вона, як і Почаївська Богоматір „кулі вертала і манастир врятувала".

У патріяршому дворі відвідаймо український музей. Тут, крім мистецьких цінностей українського образотворчого і народного мистецтва, найбільше враження викликає кімната Української Церкви в катакомбах, а як цікавлять вас археологічні розкопки, то в підвалах свв. Сергія і Вакха побачите залишки дому римського патриція. Це не дивниця, бо український патріярший двір положений у найстаршій частині Риму біля Колізею і Форуму Романум.

Ви всі знаєте вже про Соборну Українську Службу, що її відправляли українські Владики під проводом нашого Патріярха у базиліці св. Петра в суботу 12-го липня при головному вівтарі, що маєстатично підноситься над гробом св. Петра; про величавість цієї Служби Божої та маси українського Божого люду, які приступили до св. Причастія, тому не буду вам про це писати. Натомість розкажу вам про прекрасну групу прочан із Югославії, що приїхала трьома автобусами під проводом своїх духовних отців із окремими написами та хоругвами. Це був дійсний подих України, вам здавалося, що ви їх вчора бачили у своєму рідному селі, а серед них молода чарівна пара новоженців із усіма весільними гостями. Вінчав їх на другий день у неділю барвінковими вінками у Соборі св. Софії о. протоігумен Любомир Гузар.

(Продовження буде)

ВЕЛИКИЙ КРОК НАЗАД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ренції всі були рівні, але Брежнєв все таки був рівніший. Всі говорили по півгодини, а він говорив довше години. Нема то як комуністична рівність і справедливість!

Брежнєв — хитрий москаль, говорив зовсім не до теми, а розказував побрехеньки про войовничість Заходу і протиставляв йому миролюбність комуністів, захоплювався „найбільше гуманним" комуністичним підходом, і, неначе початкуючий професор американського коледжу, запитував, чому на Заході так мало перекладів з підбольшевицької літератури. Серед таких „фундаментальних проблем" він старався просунути контрабандою „пролетарський інтернаціоналізм". Але і йому довелося пояснювати, що це аж ніяк не значить підпорядкування Москві, а тільки „солідарність робітничої кляси в боротьбі за спільні цілі... солідарність з боротьбою всіх народів за їхнє національне визволення і соціяльний проґрес... це добровільна співпраця... ніхто ніде ідеї створення такого (організаційного — прим. автора) центру не висунув... „Так боронився Ілліч другий. А про Китай ні словечком, так само ані словечком про „батьківщину всіх трудящих — „бєлокамєнну Москву".

Тяжкі сни в Москві на Кремлі під звуки кремлівських курантів снилися Подгорному, Суслову, червоним маршалам, яких при цьому і в сні свербіла долоня. Коли б так можна було, вони показали б, як виглядає „добровільна співпраця"! А так, треба чекати.

Великий крок назад

Для Москви берлінський мітинґ – великий крок назад, бо вона мусіла, хоч покищо на словах, поступитися перед комуністичними партіями Европи. Не один з європейських комуністів відкрив очі на варварство Москви, на її злочини й насильства проти людини і цілих народів, на жалюгідні висліди її господарки, і взагалі створеної нею системи. То ж і не диво, що на залі перед усіми учасниками впали слова, що „модель соціялізму східньої Европи... не відповідає умовам і сподіванням людських мас Заходу". Здається, дуже загальниковий вислів Берлінґера може стати початком непрохідних протиріч між Москвою і европейськими комуністами. Брежнєв виступав дуже обережно, бо напевно сподівався, що це звичайний тактичний „крок назад", після якого, згідно „вчення Леніна", мусять прийти „два кроки вперед". Та наша плянета не обертається за „законами Леніна", а за зовсім іншими, і є всі підстави припускати, що великий крок назад для Москви, ще більшим кроком уперед буде для інших, а зокрема для поневолених Москвою народів.

ПРО СИМПОЗІЮМ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дження може здаватися надто „відважним". Проте, судячи по моєму власному й довголітньому досвіді в федеральному уряді, я не думаю, що я „переборщую".

Мені дещо прикро, що з такої унікальної нагоди, якою являється 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в Америці, я не міг накреслити більше кольористої ролі українських економістів в Америці, чим я дав. Але перебільшення і пропаґанда — це не моє ремесло. Надіюся, що в 250- і 150-річчя хтось зможе накреслити більш кольористу картину.

Михайло Борецький
Департамент Комерції
Вашінґтон, Д. К.
Дійсний член УВАН

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

порту, школа кобзарського мистецтва з Ню Йорку і співочо - танцювальний ансамбль з МекАду, Пен.

Для популяризації Фестивалю Молоді видано брошури, памфлети й інформативні матеріяли та спеціяльні відзнаки й жетони з підкресленням наших культурних надбань, нашого минулого і нашого видатного вкладу в культурну мозаїку Америки. Організатори подбали теж про достатнє приміщення для імпрез і виступів, для чого збудовано на леваді естраду ,як також додаткову танцювальну плятформу і додаткову їдальню — все це під великими шатрами на випадок непогоди. Для авт буде місце для паркування на площі оселі.

ТИСЯЧІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ціль і значення відзначування Тижня Поневолених Націй. Він теж представив віцегубернатора Ню Йорку, п-і Мерісн Крупсак, яка народилася в Амстердамі, Н. Й., в родині польських еміґрантів та яка все піддержує американські етнічні групи у їх зусиллях плекати своє національно-культурне життя. Вона виголосила коротку промову та відчитала Проклямацію, яку видав з нагоди Тижня Поневолених Націй губернатор стейту Гю Кері.

Проф. Лев Е. Добрянський, голова Крайового Комітету Поневолених Націй та президент УККА, виголосив коротку промову про значення свята та відчитав Проклямацію президента Форда, підписану з нагоди Тижня Поневолених Націй.

Мейор м. Ню Йорку Абрагам Бім та сен. Джеймс Л. Боклі, яких представили п. Едвардс і проф. Добрянський, гостро осудили політику американського уряду відносно СССР та його іґнорування поневолених народів. „Ми ніколи не забудемо поневолених народів, — твердив мейор Бім, — і якщо Адміністрація у Вашінґтоні діє деколи наче б вони не існували, то американський робітничий рух, велика частина Конґресу та місто Ню Йорк зі Статуєю Свободи є тут для пригадки світові, що американці не перестануть працювати, аж доки всі поневолені народи не встановлять власних урядів їхнього вибору... Можливо, що совєти піднесли залізну заслону навкола поневолених народів, але в тому самому часі вони принизили заслону детанту" — твердив мейор А. Бім, відчитавши тоді свою офіційну Проклямацію з нагоди Тижня, яку перебрав від нього пор. Гарі Полчі для нюйоркського Комітету Поневолених Націй.

Сен. Боклі, консерватист-республіканець, скзав: „Ми зібралися тут та заявляємо, що ми не дамо себе обдурити ілюзіями детанту. Ми відкидаємо як неморальну та цілком самовбивчу таку політику, яка шукає миру коштом знищення свобід інших народів".

„Грамоти Волі для Дж. Міні і Р. Дейлі

Далі проф. Добрянський передав „Грамоти Волі" від Крайового Комітету Поневолених Націй президентові АФП-КІО Джорджові Міні та мейорові Чікаґо Річардові Дейлі, за їхню послідовну піддержку поневолених народів. Приймаючи грамоту, мейор Дейлі підчеркнув важливість проблеми поневолених народів та осудив вашінґтонські урядові кола за їх іґнорування поневолених народів для збереження політики детанту.

Нагороду для Дж. Міні прийняв Сол Чайкін, президент Міжнародної Юнії Жіночого Одягу, який виголосив промову про піддержку поневолених народів американськими професійними спілками та їх опозицію до політики детанту.

В такому самому дусі коротко промовляли конґресмен Едвард І. Кач та Маріо Біяджі, яких представили по черзі д-р Душник та проф. Добрянський.

Між визначними промовцями були ще д-р Ку Ченґканґ, почесний президент ВАКЛ, що прибув з Тайвану (його промову по китайськи переводив д-р І. Ло, директор Китайської Інформаційної Служби в Ню Йорк); ґен. Тран Ван Дон, б. голова Комісії Оборони у в'єтнамському сенаті та б. віцепрем'єр; Авраам Шіфрін, б. політичний в'язень совєтських концтаборів, який говорив в імені присутніх б. політичних в'язнів в СССР — Сімаса Кудірки, Анатоля Радиґіна та інших. Про своє десятилітнє тюремне життя в Чехо-Словаччині і СССР говорив американець Джон Нобл; д-р Рексгеп Краснікі промовляв коротко від Асамблеї Поневолених Европейських Народів.

Мистецькі виступи

В програмі виступало ряд етнічних мистецьких ансамблів, між ними: хорватська танцювальна група (С. Басіч директор); німецький Баварський ансамбль (Дж. Гюґел, директор); українська танцювальна група (Міллі Осененко, директор); українська група бандуристів (Роман Левицький, директор); білоруський жіночий ансамбль (Х. Борісовець, композитор-директор); білоруська танцювальна група; литовський танцювальний ансамбль (Дж. Матуляітіс, директор); черкеська танцювальна група під проводом Альберта Карелі (всіх їх представив д-р В. Душник); танцювальна група „Китайський Дракон, яку представив п. Едвардс та туркестанська танцювальна група, яку представив її провідник. Сеїт Султан Мансур.

Відзначення закінчив о. шамб. Москаль молитвою.

„Ню Йорк Таймс" з 12-го липня 1976 р. помістив звідомлення про відзначення, яке також було передане 4-им і 11-им каналами нюйоркських телевізійних станцій.

До великого успіху цьогорічного відзначення Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку причинилася АФП-КІО своєю піддержкою, яку дав її президент Джордж Міні, та його відпоручники в Ню Йорку: Майкл Манн, директор VII Району АФП-КІО, і організатори — Люїз В. Джансон, Хозе Льопез і Чарльз Лонґо та десять юній АФП-КІО в Ню Йорку, а особливо Гарі Ван Арсдейл, президент Робітничої Ради АФП-КІО в Ню Йорку.

Представники Вашінґтонського бюра Крайового Комітету Поневолених Народів: проф. Добрянський, п. Едвардс, п-і Джоанна Світленд, Дебора Лоренс, Віра А. Довгаль та Дж. Сільва.

Члени нюйоркської групи: д-р Душник, д-р Дочев, д-р Володимир Савчак, голова Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, д-р Валентина Калиник, президент організації „Американці за Визволення Поневолених Народів", п-і Марія Душник, секретар організації „Жінки за Свободу", пор. Гарі Полчі, кап. Михайло Луців, Онуфрій Ґерманюк, пані Розалія Полчі, п-і Оксана Байко, Маріянна Каділяк і Евгенія Щерба — УККА.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Унаслідок смерти сл. п. Богдана Кравцева і сл. п. Миколи Понеділка, постала потреба доповнити склад Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово" двома новими членами.

На нараді 8. V. 1976 Президія „Слова" одноголосно кооптувала у свій склад —

БОГДАНА НИЖАНКІВСЬКОГО
і
БОРИСА ОЛЕКСАНДРОВА

Вітаємо сердечно нових членів Президії і бажаємо їм щонайкращих успіхів у їхній літературній творчості та в їхній діяльності для „Слова".

За Президію ОУП „Слово":
Остап Тарнавський, голова
Святослав Гординський, заст. голови

„ДВОХСОТЛІТНІЙ ЮНАК"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

французи вважають, що для держави 200-ліття це юнацький вік. І з цієї точки погляду написали сотки тисяч статтей про роковини 4 липня.

Нема газети у Франції, яка б не відмітила цієї річниці. Найгостріше вийшли комуністи, для яких ЗСА — лідер імперіялістичного світу; але в сьогоднішній „політиці усмішки" вони навіть (як і італійські) не говорять про вихід з Атлантійського Союзу Франції навіть у випадку перемоги лівиці, тож і над американським „імперіялізмом" розводитись їм годі.

Уся інша преса, говорячи про цю річницю, говорила про силу ЗСА, як ґаранта свободи у всьому світі. Усі статті зводилися в суті до наголовку передової в „Фіґаро", який звучав „Гепі бертсдей Америка!"

Авжеж, кожна стаття згадувала, що з тих чи інших причин, американців не дуже то люблять в Европі й по всьому світі. Але ніхто — крім ворогів — не може без Америки обійтися. Власне — як найпевнішого ґаранта свободи й незалежности. При цій нагоді було багато мови про відношення ген. Де Голя до Америки: він не хотів бути залежним від неї, але ніколи собі не уявляв вільного світу без союзу, тривкого й сердечного, з Америкою.

При цій нагоді ще раз можна ствердити високий рівень французької преси. Критика чи похвали були обґрунтовані чи то власними спостереженнями знавців цієї країни, чи то даними з найкращих американських праць, що появилися напередодні 200-ліття.

Поза ствердженням, що вільний світ не може обійтися без Америки, всі статті дуже об'єктивно розглядали різні „леґенди про Америку". А це не легко, коли взяти до уваги, що Америка різниться від Европи не лише способом життя, але й своєю географією, яка має основне значення, і своєю історією. Та з цим нелегким завданням французька преса справилася блискуче, скажемо без ризика перебільшувати.

Обізнані з Америкою журналісти намагалися найперше довести до свідомости французького читача, що ЗСА це цілий континент, а тому не слід узагальнювати жодних явищ. Коли напр. дивитеся в Парижі фільм про гіппі в Каліфорнії, то не забувайте, що Каліфорнія, куди більша від Франції і це явище там являє лише малий відсоток інших явищ. Гіппі являють малий відсоток населення і „захоплюють" ще менший відсоток території. Те що в Европі може виглядати як „велика хвиля" (однаково — злочинности чи деморалізації) в Америці це являє лише зморшку на поверхні тихого моря".

Коли мова про „кризу в Америці", то не слід забувати, що це найбагатша країна з наймогутнішою промисловістю і вона швидко дає собі раду з будь-якою кризою. Якщо Ню Йорк для туриста виглядає як „неймовірність", то слід собі уявити розмах країни, яка може собі дозволити на таку „неймовірність"...

Статті пересипані переконливими цифрами, наприклад про ріст населення і продукції на південному-заході, де на місці є також величезні природні багатства, що в результаті розкладає і промисловість, і населення пропорційно по всьому просторі, а це означає — господарський ріст, його оздоровлення та й стратегічні вигоди.

І не зважачи на наведені на початку клопоти, французька опінія була порушена цим святкуванням річниці. Складено сотки гарних пісень про Америку — поважних і жартівливих, але всі вони причиняються до пізнання цієї молодої й незрівнянної потуги.

Авжеж, була мова і про Вотерґейт, і про мосакру індіян, і про ґанґстерів та наркотики. Але без злої волі. Зокрема про Вотерґейт говорилося як про доказ сили й молодости американської демократії. Була мова й про Сан-Льон та взагалі В'єтнам. Але все це згадувалося в історичній перспективі, в якій Европі можна закинути куди більше.

І над усім таки бриніло щире: Гепі бертсдей, Америка!

Заповідають З'їзд братств і сестрицтв

Філядельфія, (Н. Н.) — Під час 41-го Евхаристійного Конґресу відбудеться тут перший крайовий з'їзд українських католицьких церковних братств і сестрицтв. З'їзд розпічнеться в п'ятницю, 6 серпня, в приміщеннях української православної церкви Пресвятої Покрови (на розі вул. 12-ої і Овк Лейн) о год. 9-ій ранку. Цим приміщенням користується тимчасово українська католицька парафія Архистратига Михаїла в Філядельфії.

В програмі з'їзду передбачено обговорення стану вже існуючих братств та потреби заснування нових, які стали б чинниками здійснювання помісних прав й обрядової віднови по наших парафіях. З'їзд має прийняти статут Крайового Союзу Братств і Сестрицтв та обрати крайову старшину. Досі засновано 15 братських організацій, в тому й сестрицтва для жінок та три братства молоді. Комісію зв'язку, яку обрано перед двома роками, очолює д-р Я. Кривяк, а діловими справами проводить д-р В. Маркусь. Всі зацікавлені справами з'їзду можуть звертатися по інформації на адресу: Комісія зв'язку, Братство Андрея 2247 Вест Чікаґо евеню, Чікаґо, Ілл. 60622.

Адам Гординський

Пам'яті друга

Із слова біля домовини св. п. Володимира Боровика

Св. п. Володимир Боровик з дочкою Мартою

Жертвою злочинности став дорогий нам Володимир Боровик. Його випадок потверджує правило, яке каже, що жертвою падають особи шляхетні. Для мене Покійний був однією із найшляхетніших постатей, яку в моєму житті довелося зустріти.

Він, уродженець Львова, виховувався в обставинах, де за українськість нашого княжого города треба було постійно боротися. Ми всі були учнями наших комбатантів, які виховували нас любити Україну, і ми її любили. Любов є різна. Одначе її найвищий вимір — це осягнення повноти любови. І дорогий наш Влодко одержав цю Божу ласку — повности любови до України, полюбивши її цілим своїм серцем, цілою душею і всією думкою. „Де є любов, там є небо", каже Паскаль. Матеріяльні достатки були чужі для Покійного. А його любов до України позначалась універсальністю, не партикулярністю; коли наші придніпрянські брати були загрожені репатріяцією, він, щоб їм допомогти, і маючи доступ до картотек, брав картотеки додому, і, працюючи ночами їх переробляв — перелицьовуючи наших братів на уродженців Галичини. Це діялося в таборі в Байройті. Вважав це за свій обов'язок, ніколи про це не говорив і не очікував за це вдячности, на яку наша громада, на жаль, дуже скупа.

Він любив свою найнайближчу родину, для якої був прикладним мужем і батьком. Жив і турбувався також долею матері і сестри, що залишилася в Україні, й не маючи змоги їх відвідати, вислав до них дружину і дочку. Влодко постійно допомагав родині. Старенька мати і сестра навіть не свідомі цього, що ми хоронимо їхнього єдиного сина і брата. Скільки нещастя приніс цей злочин!

Влодко любив природу, і при кожній нагоді виїздив до Нерсбурґу, де залюбки читав книжки і дещо відпочивав.

З Божою ласкою повноти любови людина додатково отримує й інші прикмети, як: терпеливість, працьовитість, толерантність. Усіма цими прикметами Влодко відзначався. Він ніколи не нарікав, не скаржився на життьові умовини чи на стан свого здоров'я, яке почало гіршати. Почуття обов'язку існувало в нього аж до самовідречіння.

І коли ми прощаємо навіки дорогого нам Влодка, — найкращий спосіб вияву до нього пошани буде — збільшення нашої любови, праці і жертвенности для України, щоб стати її таким добрим сином, яким був наш Влодко. Влодко був глибоко релігійною людиною. І повнота любови Покійного нагадувала мені праведного Йова зі Старого Завіту.

Тому, сьогодні, прощаючи його від приятелів, моєї родини і від себе, повторю слова праведника Йова. „Небо моїм свідком. Доки в мені дух, уста мої не промовлять нічого злого. Знаю бо, що відкупитель мій живе і в послідній день встану з землі, і одягнуся знову в мою шкіру й у моєму тілі оглядатиму мого Бога".

Мистецька виставка образів і скульптури з приводу Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в Америці

Заходами Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовано виставку образів й скульптури, присвячену 200-річчю американської незалежности і 100-річчю поселення українців в Америці, в Літературно-Мистецькому Клюбі, яку відкрито 14-го травня і тривала до 7-го черня ц. р. За каталогом у виставці взяло участь 25 мистців, але крім цього були ще праці мистців поза каталогом. Виставка під багатьма аспектами була цікава і заслуговує на окреме відмічення. Виставлено теж праці деяких мистців, що померли. Праці мистців були не найновіші, деякі з них вже були на виставці в Ню Йорку, але це в жадному випадку не впливало на рівень виставки. Вхід до вестибюлю був прикрашений. У вестибюлі виставлено модель Лесі Українки, статуя якої стоїть вже у Торонті, що її вирізьбив відомий подвижник Лесі Українки Михайло Черешньовський. Це вже друга статуя Лесі Українки, яку створив Черешньовський. Перша вже віддавна стоїть у парку в Клівленді. Статуя Лесі Українки в гарному освітленні у вестибюлю, немов запрошувала прохожих зайти й оглянути мистецькі праці українських мистців. Тим разом виставку відвідало багато не-українців. Деякі з них запитували — чому про цю виставку нічого не було ніде написано в англомовній пресі, а її місце могло б бути в кожній з кращих мистецьких галерій в Ню Йорку. Це зацікавлення виставкою треба в першу чергу завдячувати маестрові М. Черешньовському, який в своєму глибокому осмисленні створив цей непромінальний у мистецькому світі твір. Черешньовському дав гарну анатомічну розв'язку з підкресленням глибокої символіки Лесі. Гармонійно-вертикальними лініями, що біжать прямо в небо, немов показано безмежну надію, що була домінуюча в Лесі. Він вдало поєднав ніжну зовнішність і сильну нескорену духовість поетеси. Навіть, якщоб М. Черешньовський більше нічого крім згаданих статуй Лесі Українки не створив то його вклад в українську культуру — непромінальний. Але на тій же виставці він мав ще п'ять скульптур виконаних в дереві. Це були погруддя: Степана Бандери, Роми Прийми-Богачевської, Оксани Макаревич і дві Мадонни. В його працях виразно помітне докладне знання анатомії людини, а зокрема її зовнішніх рис і дбайлива прецизність. В цьому аспекті можна назвати прекрасно виконане погруддя С. Бандери. Все це він поєднує своїм творчим осмисленням. Кожний його твір це вклад довгих годин не тільки творчої, але й фізичної праці. Його кожний твір, немов випещена, дбайливо і з увагою доглянена дитина. Це пітверджували його праці.

Мих. Черешньовський не тільки натураліст, але й водночас модерніст чи абстракціоніст. Тут можна назвати його відому Мадонну, де прекрасно показано гармонійно і ритмічно розположені біжучі в гору, вертикальні лінії, що символізують наші сподівання, наші надії. Мистець також непересічний різьбар. Праці з цієї царини мистець..а можна побачити у гантерській церкві. Мих. Черешньовський непересічний обдарований мистецький талант.

Тепер розглянемо праці покійних вже мистців. Микола Бутович визначний український маляр мав на виставці чотири картини, які не зовсім віддзеркалювали його особистість у образотворчому живописі. Мистець відомий своїм гротесковим живописом. Під тим оглядом ніхто його не перевершив. На виставці були картини з гротесковими натяками, проте не з українським змістом. Композиційно дбайливо опрацьовані. Найбільш притаманна, його малярській манері була картина „Той, що шепче в траві". Картину „Вій" можна зарахувати до абстрактів.

Никифор з Криниці — український маляр-примітив, якого ім'я тут на еміграції найбільше спопуляризував, написавши його своєрідну монографію Вадим Лесич. Никофор належить до самоуків малярів, а його малярство до наївного малярства. На виставці було три його картини виконані в акварелях. Чим дальше ми віддалюємось від дня смерти Никофора, тим більше буде захоплювати й приковувати увагу мистців, критиків й глядачів його неперевершений і природний творчий геній. Його картини виконані з уявою широкої візії та відчуттям мистецького вислову, а праці під кожним оглядом оригінальні й неповторні.

Михайло Осінчук записаний в ненаписаній історії нашого образотворчого мистецтва, як іконописець, графік і частково декоратор. На виставці було два його образи „Пієта" і „Апостол". Хоч іконопиство в деякому відношенні є повторним, а зокрема візантійське, одначе Осінчук у своєму іконопистві, в осмисленні кольорів — неповторний. Переважають кольори у весело-ясних і чистих тонах, а також у його іконопистві виразно помітний чіткий рисунок.

Роман Пачовський прихильник широких і баталістичних полотен на історичні й побутові теми, з виразним нахилом до імпресіонізму. На виставці мав середнього формату олійну картину „Осінь в горах", поза каталогом. Розв'язка, як в рисунку, так і в кольориті — вдала. Роман Пачовський з чуттям віддав змагання у природі, відступаючої пізньої осени і наступаючої зими.

Мирослав Радиш, якому цього року сповняється двадцятиріччя з дня його передчасної смерти, відомий, як маляр і театральний декоратор. На виставці мав чотири картини: „Будова", великого формату, „Тайм Сквер" і два краєвиди малого формату. Дивлячись з перспективи часу на праці Радиша огортає великий жаль, що він так передчасно відійшов, бо міг ще обдарувати нас не одним своїм цінним твором. Його картини, немов усміхаються до глядача. З них віє свіжістю й оригінальністю. Він з чуттям, майстерно творив свій власний світ кольорів. При чому вдало поєднував контрасти, навіть такі, які часом бувають несполучними, а в М. Радиша вони єднались і ставали весело-грайливі. В цьому аспекті можна назвати його картину „Будова", чи надзвичайно помислово представлений „Тайм Сквер". Краєвиди з натяками контрастів видаються шедеврами. Радиша можна зарахувати до одного з кращих майстрів кольору, а його спектр специфічно багатий і широкий.

Тепер повернімось до виставлених праць живучих і творчо-діючих мистців. Петро Андрусів — маляр композиційних творів на історичні, побутові й релігійні теми. На виставці мав одну картину, яку можна зарахувати до композиційної з певною символікою. Картина барвиста і тематично дуже згущена.

Юрій Бобрицький виставив три картини і одну скульптуру. В основному Ю. Бобрицький натураліст, але вживає у своїй творчості абстрактні вислови. В тому аспекті можна назвати картину „Жінка з квітами", де жінка представлена натуралістично, а квіти абстрактно. В кольорах він — холодний. Його рисунково добре представлений „Аслендський краєвид", одначе в кольорах понурий, тоді коли в „Жінка з квітами" кольори живіші з проблесками тепла. Його скульптура „Голова" цікава і добре випрацьована.

Петро Холодний на виставці мав дві картини „Ікону" і „Сухі гілки". Ця „Ікона" належить до одної з кращих його образів. Тут представлена цікава композиційна розв'язка Матері Божої з дитятем Ісусом. Кольорит у П. Холодного специфічний темно-каштановий.

Христина Хитра-Кіналь мала на виставці одну акварелю — краєвид. Цікавий задум, одначе не все в ньому пов'язане. Виявляються деякі труднощі в кольорах.

Дарія Дорош виявилась прекрасним ліриком у малярстві. Вона мала на виставці п'ять акварель. Її акварелі під кожним оглядом делікатні й дбайливо випрацьовані. Важливо, що мисткиня знає, що хоче сказати і висловлюється мовою рисунку і кольорів найбільше точно, а її кольори ніжно-делікатні.

Ірина Петренко-Федишин мала одну олійну картину „Озеро", в якій пробиваються гарні чисті кольори.

Святослав Гординський мав дві картини „Український танець I" і „Український танець II" виконані гвашем. Мистець своїми картинами показав, що він надзвичайний майстер динаміки — руху, рисунку і кольору. Його картини всміхаються і дають глядачеві можливість насолоджуватись красою мистецького вислову.

Любомир Кузьма мав чотири картини виконані темперою і акрилік. Кузьма у своїх пейзажах цікавий й імпонуючий. Його кольори натуралістичні. Картина „Тінь на траві" була б куди кращою, коли б ця тінь не була домінуючою. Сама трава без усіх додатків, як картина була б куди краща. Під тим оглядом картина „Дах" має кращу розв'язку. Його квіти добре виконані. Любомир Кузьма має своє точне спрямовання в українському мистецтві. Добре володіє рисунком і має свою розв'язку кольорів.

Роксоляна Лучаковська-Амстронг мала одну олійну картину великого формату. Роксоляна більш схильна до абстракту, в кольорах понура, але вдало їх примінює для вислову свого мистецького задуму.

Оксана Лукашевич-Полон вживає різну техніку офорт-батік й олії. На виставці мала чотири картини виконані технікою офорт і батік. Її картини великого формату. Композиційно і змістово глибокі, а технічно добре опрацьовані. В кольорах — барвиста, з підкресленням холодних кольорів.

Ольга Марищук мала одну картину кольоровий лінорит. Добре опрацьований рисунок.

Марта Ґідей-Навроцька мала дві цікаві картини „Огорожа" і „Дерева".

Микола Неділко виставив п'ять образів. В його картинах є сильно домінуючий кольор. Хоч в засаді М. Неділко любується в пейзажах, але в кольорах далекий від натуралізму, радше можна його назвати абстракціоністом. Його кольори специфічні й притаманні виключно йому. Специфіка кольору робить його унікальним і неповторним. Спектр кольорів широкий. Він уміє їх так покласти, що вони творять гармонійну цілість. В його майстерному переливанні кольорів часто губиться рисунок.

Арка Оленська-Петришин має визначне місце у мистецькому образотворчому світі. На виставці мала дві картини — „Композиції" і одну „Весілля" поза каталогом. На одній композиції був лан пшениці чи доспіваючого збіжжя, дві постаті і над цим непропорційний птах, який до речі для цілости картини нічого не дає. Без цих птахів картина була б куди краща. Друга композиція на якій представлено дерева, двоє осіб і місяць, що згубився між деревами, з певною символікою є куди краща. Найкращою картиною була — „Весілля". З неї віє свіжістю під оглядом кольору, композиції і символіки. Арка Оленська має окремий стиль рисунку, кладення мазків фарби й кольору.

Зенон Онишкевич мав одну середнього формату акварелю „Гора". Виконання картини багато говорить про автора, як доброго маляра-натураліста. Чіткий рисунок у гарному, присмеркуватому кольориті.

Борис Пачовський, якого можна назвати естетом в рисунку мав на виставці три картини: „Монахиня", „Мавка" і „Рисунок", на яких помітне прецизно-дбайливе виконання.

Орест Покладок спеціялізується у скульптурі й різьбі. Є учнем М. Черешньовського і виявляє гарні здібноші в повище згаданих ділянках. Виставлені твори — два погруддя в гібсі були потвердженням його талановитости. Якщо буде дальше так працювати над собою то треба сподіватись, що створить гарні праці у царині скульптури.

Богдан Савчук на виставці мав три олійні картини: „Мудрець" і два краєвиди. Він належить до мистців, які безперебійно творчо працюють. Маляр цікавий своїм присмеркувато-осіннім природним кольором. Якщо судити по кольорі то його можна зарахувати до натуралістів, але в рисунку він далекий від того. Його конфігурація більше зближена до абстракту. В картині „Мудрець" яскраво і добре поєднано повище наведені два підходи. Його краєвид при заходячому сонці, в якому контрастує золота фарба, оживлює картину і робить її більш цікавою і сприємливою. Над образами Б. Савчука треба добре приглянутись, щоби все побачити, що автор висловив.

Юрій Соловій в українському мистецькому світі належить до найбільше драматичних малярів. На виставці була його картина „Розп'яття". Юрій Соловій має різні варіяції Христового розп'яття, але всіх спільною рисою є висловлений змістово-глибокий трагізм. Оригінальність Соловійового розп'яття полягає не тільки в самій композиції, але також у згущених темно-чорних і глибоко-фіолетних кольорах. Під тим оглядом розп'яття Соловія є неповторним. Крім цього Соловій мав дві картини малого формату, які належать до його відомого циклу „Тисяча голів". Ці картини цікаво осмислені в приємному й оригінальному кольоровому вислові.

Діонізій Шолдра на виставці мав дві картини: „Життя і смерть" і „Гірський струмочок". Шолдру з його специфічним кольоритом, із згущеною темно-чорною фарбою й окремими мазками пензля можна зарахувати до драматичних малярів. Під тим оглядом найбільш відповідала картина „Життя і смерть". Якщо йдеться про сам задум то він добрий, але на полотні він повністю не виявлений. Добрий рисунок і композиційне розміщення. Діонізія Шолдри картини глибокого змісту.

Поза каталогом були картини Морозової, церковця у мрячно-веселкових кольорах, Василя Панчака комплекси будинків і скульптури Букоємської, які формами нагадують Архипенка. Як учениця Архипенка не визбулась сильного впливу учителя.

Повище обговорена мистецька виставка образів, скульптури й графіки є улаштована, з деякими доповненнями, з нагоди святкувань 200-річчя американської незалежности і 100-річчя українського поселення в Америці у Вашінгтоні.

Микола Галів

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Адріяна Бриттана

Немає жадного сумніву, що без мистецтва, а особливо без музики, наше життя було б нудне й безнадійне. Музика вириває нас із сірих буднів, тимчасово заспокоює серед повсякденних хвилювань і турбот та переносить на деякий час у сферу вищого духового буття. Не дивно, що багато мислителів, філософів, поетів приписувало музиці надзвичайну цілющу силу. В одному з листів до своєї матері молодий філософ Артур Шопенгавер написав, між іншим такі цікаві стрічки:

„На протязі століть варварства не переставав битися пульс небесного мистецтва звуків; у ньому нам залишився безпосередній відгомін вічного, кожному зрозумілий і понад усі пристрасті та доброчесноті величавий.

Свідками „небесного мистецтва звуків" ми були під час спонзорованого хором „Прометей" при парафії свв. Володимира і Ольги концерту 21-го березня ц. р. у залі Жіночого Клюбу в околиці Оак Парку, коло Чікаго. Солістом був молодий український скрипаль Адріян Бриттан. Партія фортепіяна також у руках молодого піяніста, Томи Гринькова. Програма речиталю побудовано дуже цікаво. На першому місці стояв досить оригінальний ліричний твір „Сонатіна" Гайворонського. Хоча ця композиція не мала жадних виразних мелодій з українського фольклору, в ній відчувався український дух від початку до кінця.

На другому місці програми була „Соната" А-дик (К 526) Моцарта. Композиції Моцарта не легкі для виконання. Вони вимагають надзвичайної чіткости, легкости, прозорости, елегантности. Крім цього, у соліста мусить бути вроджене відчуття особливостей клясичного стилю, до якого належить Моцарт. Адріян Бриттан має всі ці вище згадані якості.

Адріян Бриттан

Сонату Моцарта він бездоганно виконав.

Коли мова йде про сонати як окремий жанр, то треба зазначити, що вони написані для скрипки і фортепіяна. Це означає, що фортепіян виступає як рівноправний партнер скрипки (мова йде про сонати для скрипки). В ролі піяніста Тома Гриньків був ідеальним партнером Адріяна Бриттана. Правда, в деяких місцях сонати Моцарта не було рівноваги нюансів між фортепіяном і скрипкою, але в цілому виконання було таке музикальне, що примушує нас не думати про згадані деталі.

У другій частині програми були цікаві твори Косенка: спокійні „Мрії" та темпераментний „Експромпт". Після Косенка ми почули дві композиції Жуковського — повільне „Інтермеццо" і жвавий „Бурлеск". Вся програма концерту була побудована на принципі контрастів (мистецтво не терпить одноманітности!), а це підкреслює, що А. Бриттан належить до музик високої кляси.

Кульмінаційною точкою концерту був віртуозний бравурний твір французького композитора Равеля „Циган". В оригіналі цю композицію написано для скрипки з оркестрою, але на концертах часто партія оркестри заступають фортепіяном. Загалом кажучи, партія скрипки від цього не страждає, особливо коли за фортепіяном такий майстер-піяніст, як Т. Гриньків. Скрипаль А. Бриттан виконав блискуче також і „Цигана" Равеля.

Технічна досконалість не була самоціллю. Вона цілковито була на службі музичного вислову. Немає сумніву, що Адріян Бриттан матиме ще не одну нагоду виступити перед широкою публікою і ущасливити її своїм мистецтвом.

д-р Олена Квірмбах

ВАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

ЄВГЕН КОРНОТА ЗА СВІЙ ПРОЄКТ ЗДОБУВАЄ НАГОРОДУ

Євген Корнота, єдиний український учень публічної середньої школи Лейн Технікал другої кляси в Чікаго, Ілл., 3-го березня ц. р. здобув нагороду за найкращий проєкт будівлі. Проєкт Євгена виставлено в чікаґському музеї. Його також нагороджено безплатними прогулянками до Ню Йорку, Н.Й., Дес Плейнс, Ілл. і до стейтів Індіяни та Огайо; в цьому включені кошти транспорту, прохарчування і готелів. Окрім цього він отримав чеки на суму 75 дол. і один 50-доляровий бонд, а теж калькулятор. Євген Корнота є членом 131-го Відділу УНСоюзу.

ВИСТАВКА КЕРАМІКИ ТА ВИШИВОК У БАСКІНҐ РІДЖУ

У Публічній бібліотеці у Баскінґ Ріджу, Н. Дж., поблизу Моріставну, відбулася на протязі червня виставка кераміки та вишивок, заходом Рути Сташинської. У двох склянних ґаблютках приміщено кераміку роботи Анатоля Панкевича та вишивки, які виконали Марія та Рута Сташинські. Своїми цікавими експонатами виставка не тільки притягнула увагу українців, яких у цьому місті живе лише кількоро, але й велике число неукраїнської публіки.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 26-го ЛИПНЯ до 7-го СЕРПНЯ, включно, „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією ДВОТИЖНЕВОЮ перервою.

50-річчя смерти С. Петлюри

У неділю 23-го травня ц. р. в день св. Апостола Зілота, що є днем ангела Симона Петлюри, Т-во Прихильників УНРеспубліки під патронатом місцевого Відділу УККА в Рочестері, Н. Й., відзначило 50-річчя трагічної смерти голови української Держави і Головного Отамана військ УНР сл. пам. Симона Петлюри.

По Службі Божій Панахиду за спокій його душі відправив настоятель української православної парафії св. Покрови митр. прот. о. Василь Уманець, співав хор під диригентурою Сергія Гейзлера.

На панахиді були присутні представники організацій з прапорами від парафії св. Покрови, Т-ва Прихильників УНР, ОБВУА, 1-ої Дивізії УНА, Станиці УПА, ОБВУ і Пласту.

Після панахиди під час цілування хреста вірні склали 47.00 дол. на бібліотеку ім. Симона Петлюри в Парижі.

Того ж дня о годині 6-ій вечора відбулася Академія в новій залі української православної парафії св. Покрови. Програма академії розпочалася американським гимном, що його відспівала рочестерська молода співачка Галина Сохань-Грилл, її акомпаньювала піяністка Леся Борисенко.

Доповідь, присвячену Симонові Петлюрі, прочитав член ВО УНРади д-р Степан Чорній. Відтак деклямували учні школи св. Покрови Дига Павло і Нечипуренко Олександр, а до деклямації їх підготовила вчителька музики Ніна Тихоненко.

Леся Борисенко відіграла на фортепіяні дві музичні композиції. Співачка Галина Сохань-Грилл відспівала три пісні, акомпаньювала Леся Борисенко.

Мішаний хор української православної парафії св. Покрови під диригентурою Сергія Гейзлера дав Духовний Великодній Концерт.

На закінчення відспівано український національний гимн.

Чистий прибуток від Академії, від продажу жетонів і поштівок з портретом Симона Петлюри в сумі 305.00 дол. призначено на Фонд ім. Симона Петлюри.

М. Б.